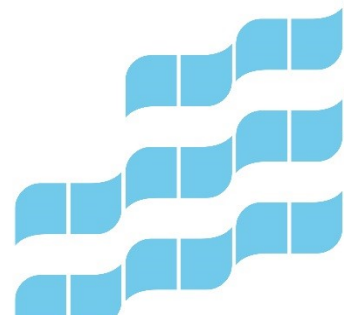

Konsernimääräys Vuoden 2021 tilinpäätöksen laadinta 1.12.2021, TRE:6908/02.02.02/2021
LIITE 8 Tietojen toimittaminen konsernitilinpäätökseen: Tampereen kaupungin konserniyhteisöt, osakkuusyhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä

TIETOJEN TOIMITTAMINEN KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN	2
1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja konsernitilinpäätöslaskelmat	2
1.1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	3
1.2. Tuloslaskelma ja tase	4
1.3. Rahoituslaskelma	4
2. Menojen ja tulojen jaksottaminen	4
3. Konsernitilinpäätökseen yhdisteltävät osakkuusyhteisöt	5
3.1. Muut osakkuusyhteisöt	5
4. Liitetiedot	5
4.1. Tuloslaskelman liitetiedot	6
4.2. Taseen liitetiedot	6
4.3. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	6
4.4. Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja lähipiiriliiketoimia koskevat liitetiedot	7
5. Lisätiedot suunnitelman mukaisista poistoista	7
6. Muut tietopyynnöt ja aineistojen toimittamisen aikataulu	7
6.1. Toiminnan tavoitteet	7
6.2. Ympäristötilinpäätös	7
6.3. Eriytetyn toiminnan tuloslaskelmat	8
7. Tilinpäätöksen toimittaminen	8
8. Yhteyshenkilöt	9

Tietojen toimittaminen konsernitilinpäätökseen

Tampereen kaupunki laatii konsernitilinpäätöksen vuodelta 2021 kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antaman yleisohjeen mukaan. Konsernitilinpäätös sisällytetään kaupungin tilinpäätökseen, jonka kaupunginhallitus käsittelee maaliskuussa 2022.

Konsernitilinpäätös sisältää konsernituloslaskelman, konsernitaseen ja konsernin rahoituslaskelman sekä niiden liitetiedot. Konsernitilinpäätös sisältää myös edellisen tilikauden konsernilaskelmat.

Konserniyhteisöjen sekä kuntayhtymien, joissa kaupunki on jäsenenä, tulee syöttää konsernilaskelmien laadinnassa tarvittavat tiedot konsernitilinpäätösjärjestelmään (FPM). Lisäksi tietyt tilinpäätöksen lisätiedot tulee ilmoittaa yhteisölle erikseen sähköpostitse toimitetuilla tietopyyntölomakkeilla sähköpostiosoitteeseen kirjanpito.pirkanmaa@monetra.fi viimeistään **torstaina 10.2.2022**. Osakkuusyhtiöt toimittavat tiedot tietopyyntölomakkeella, joka toimitetaan osakkuusyhtiöille sähköpostilla. Tietopyyntölomakkeen palautuspäivä on torstai 10.2.2022.

Tietojen syöttämisestä FPM-järjestelmään voi tarvittaessa pyytää apua Monetra Pirkanmaa Oy:n kirjanpidosta.

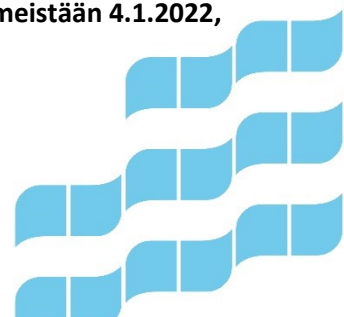
Merkittävimpien konserniyhteisöjen tulee täyttää tietopyyntölomakkeen viimeiselle välilehdelle lyhyt sanallinen analyysi talouden toteumasta ja olennaisista tapahtumista tilikaudella. Viimeisen välilehden täyttävät vain ne yhteisöt, joiden nimi on mainittu kyseisellä välilehdellä. Tämä merkittävimpien konserniyhteisöjen sanallisten analyysien raportointi tulee toimittaa sähköpostitse osoitteeseen kirjanpito.pirkanmaa@monetra.fi viimeistään **torstaina 17.2.2022**.

Kaupungin konsernitilinpäätöksen laadintaa varten toimitettavien tietojen tulee perustua yhteisön hallituksessa käsiteltävään tilinpäätökseen, joka mahdollisuuksien mukaan on myös tilintarkastettu.

1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja konsernitilinpäätöslaskelmat

Konsernitilinpäätöksessä esitetään kaupunkikonsernin tulos sekä taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Tämän vuoksi konserniyhteisöjen välisiin toimiin perustuvien sisäisten erien vaikutus on eliminoitava. Eliminoitavia eriä ovat esimerkiksi sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet.

Sisäisten erien eliminointi edellyttää, että kaupunkikonsernin sisäiset tuotot ja kulut on kirjattu samalle tilikaudelle. Tästä syystä suositellaan, että **kaupunkikonsernin vuotta 2021 koskeva sisäinen laskutus tehdään viimeistään 4.1.2022**,

jotta sisäiset kulut on vielä mahdollista kirjata ostajan kirjanpitoon laskujen perusteella.

Luettelo Tampereen kaupungin konserniin kuuluvista yhteisöistä yhteyshenkilöineen on liitteessä 7. Konserniyhteisöjen on huolehdittava siitä, että konsernirakenteen muuttuessa tarvittavat tiedot päivitetään yhteisöjen omiin tietojärjestelmiin (mm. reskontrat).

1.1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Kunnan konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien konserniyhteisöjen tilinpäätökset tulee muuttaa kunnassa noudatettujen tilinpäätösperiaatteiden mukaiseksi.

Kunnissa ei sovelleta kirjanpitolain 1 luvun 4 a ja b §:ssä tarkoitetuille pien- ja mikroyrityksille annettuja säännöksiä tilinpäätöksen laatimisesta, joten kunnan konsernitilinpäätökseen yhdisteltävät yhteisöt eivät myöskään voi soveltaa näitä säännöksiä ilmoittaessaan tietoja kaupungin konsernitilinpäätökseen.

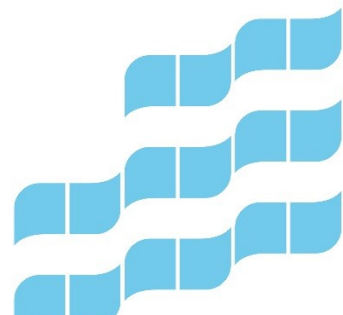
Kirjanpitolaista on kumottu satunnaisia tuottoja ja kuluja koskevat säännökset. Kunnissa satunnaiset erät sisältyvät jatkossakin tuloslaskelmakaavaan, joten konserniyhteisöjen tulee ilmoittaa tilikauden satunnaiset tuotot ja kulut konsernitilinpäätöksen laadintaa varten ikään kuin konserniyhteisön tuloslaskelmakaavassa esitettäisiin erikseen satunnaiset tuotot ja kulut.

Kunnissa ei sovelleta kirjanpitolain 5:2 a § mahdollisuutta arvostaa johdannaissovimuksia tai muita rahoitusvälineitä käypään arvoon, joten kunnan konserniyhteisöt eivät myöskään voi soveltaa tätä säännöstä ilmoittaessaan tietoja kaupungin konsernitilinpäätökseen.

Kunnissa ei sovelleta kirjanpitolain 5:2 b §:n mukaista mahdollisuutta merkitä sijoituskiinteistö käypään arvoon, joten kunnan konserniyhteisöt eivät myöskään voi soveltaa tätä säännöstä ilmoittaessaan tietoja kaupungin konsernitilinpäätökseen.

Kunnissa ei sovelleta kirjanpitolain 5:5 b §:n mukaista rahoitusleasingsopimuksella hankitun omaisuuden merkitsemistapaa, jossa vuokralleottaja saa merkitä hyödykkeen tilinpäätökseensä siten kuin se olisi ostettu, joten kunnan konserniyhteisöt eivät myöskään voi soveltaa tätä säännöstä ilmoittaessaan tietoja kaupungin konsernitilinpäätökseen.

Kunnissa ei sovelleta kirjanpitolain 7a lukua kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaan laadittavasta tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä, joten konserniyhteisöt eivät myöskään voi soveltaa näitä tilinpäätösstandardeja ilmoittaessaan tietoja konsernitilinpäätöksen laadintaa varten.

1.2. Tuloslaskelma ja tase

Tuloslaskelma ja tase laaditaan kunnan laskelmakaavojen mukaisesti. Konserniyhteisöt syöttävät tuloslaskelman ja taseen luvut FPM-järjestelmään. Syötettävien tietojen on täsmättävä konserniyhteisön tilinpäätöslaskelmien kanssa.

Yhteisöt, jotka eivät saa vähentää menoihinsa sisältyvää arvonlisäveroa ilmoittavat tuloslaskelmassa kaupunkikonsernin sisäisten menojen osalta arvonlisäverosuuden ulkoisena menona.

Palautuskelpoiset ja ei-palautuskelpoiset liittymismaksut ilmoitetaan tietopyyntö-lomakkeilla voimassa olevien lakien ja säädösten mukaisesti (mm. Kirjanpitolautakunnan lausunto 1670/17.12.2001).

Tampereen kaupungin perimät kiinteistöverot ilmoitetaan ulkoisena menona.

1.3. Rahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma laaditaan konsernituloslaskelman ja -taseen sekä näitä täydentävien tietojen perusteella.

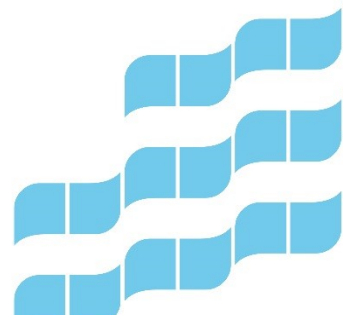
Rahoituslaskelman täydentävät tiedot syötetään FPM-järjestelmään ja osa tiedoista annetaan tietopyyntölomakkeella. Täydentävinä tietoina kysytään muun muassa tietoja pysyvien vastaavien luovutusvoittojen ja -tappioiden euromäärästä ja oman pääoman erien muutoksista (lisäykset, vähennykset, siirrot). Mahdolliset kaupunkikonsernin sisäiset erät eritellään, jotta ne voidaan eliminoida rahoituslaskelmasta.

2. Menojen ja tulojen jaksottaminen

Menot ja tulot tulee jaksottaa tilinpäätösajankohtana hyödykkeen luovutus- tai vastaanottohetken mukaan.

Konserniyhteisöjen tulee oikaista tilikauden aikainen maksuperusteinen kirjanpitoinsa suoriteperusteiseksi. Oikaisu tehdään jaksottamalla yhteisön menot ja tulot tilinpäätösajankohtana hyödykkeen luovutus- tai vastaanottohetken mukaan. Jaksoituksissa noudatetaan olennaisuuden periaatetta. Tampereen kaupunkikonsernin konsernitilinpäätöksessä olennaisuuden raja on menojen ja tulojen osalta 2 000 euroa.

Jos jaksotuskirjaukset sisältävät konserniyhteisöjen välisiä tapahtumia, jaksotuksen tekijän on huolehdittava, että toinen osapuoli saa tiedon jaksotuksesta ja jaksottaa vastaavan erän kirjanpitoonsa. Jaksotuksen tekijän on tarvittaessa oltava

yhteydessä toiseen osapuoleen jaksotuskirjauksen varmistamiseksi. Konserniyhteisöjen ja kuntayhtymien yhteystiedot löytyvät liitteestä 7.

3. Konsernitilinpäätökseen yhdisteltävät osakkuusyhteisöt

Tampereen kaupungin konsernitilinpäätökseen 2021 yhdistellään seuraavat osakkuusyhteisöt:

1. Atalan Liikekeskus Kiinteistö Oy
2. Hervannan Juhani Asunto Oy
3. Hervannan Kanjoni Asunto Oy
4. Kosken Parkki Kiinteistö Oy
5. Monetra Oy (konserni)
6. Mummunkujan pysäköinti Oy
7. KOY Tampereen Monitoimiareena
8. Tumpin Parkki Kiinteistö Oy
9. Tuotekehitys Oy Tamlink
10. YH Kodit Oy (konserni)

Kyseiset osakkuusyhteisöt ilmoittavat tiedot yhteisön tuloksesta ja oman pääoman muutoksista Monetran sähköpostilla lähettämällä tietopyyntölomakkeella.

3.1. Muut osakkuusyhteisöt

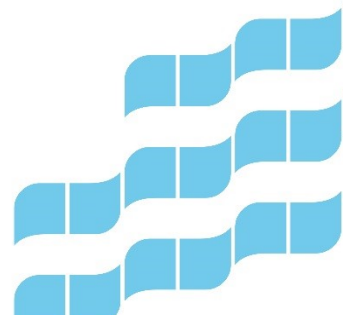
Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt esitetään konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa. Monetra kerää tarvittavat tiedot osakkuusyhteisöiltä sähköpostitse lähetettävällä tietopyyntölomakkeella.

4. Liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot laaditaan konserniyhteisöjen liitetietojen yhdistelmänä. Liitetiedoissa on huomioitu konsernitilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt eliminoinnit ja oikaisut.

Liitetietoihin liittyvät tiedot eritellään FPM-järjestelmään tai erilliseen tietopyyntölomakkeeseen. Kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa konsernin rahoituslaskelmalle ei ole määritelty esitettäviä liitetietoja.

Liitetietojen ilmoittamisessa on noudatettava huolellisuutta, jotta kaikki yhteisöä koskevat tiedot tulevat ilmoitetuksi. Mahdolliset konsernin sisäiset tiedot eritellään, jotta ne voidaan huomioida liitetietoja yhdistettäessä.

4.1. Tuloslaskelman liitetiedot

Tuloslaskelman liitetietojen laatimista varten on ilmoitettava muun muassa seuraavat tiedot

- satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät
- olennaiset pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot
- olennaiset muihin rahoitustuottoihin sisältyvät tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

4.2. Taseen liitetiedot

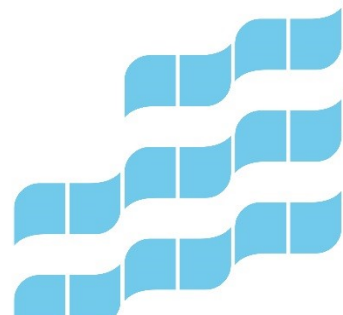
Taseen liitetietojen laatimista varten on ilmoitettava muun muassa seuraavat tiedot

- arvonorotukset, niiden periaatteet ja niiden kohteiden arvonmääritysmenetelmät
- maa- ja vesialueisiin sisältyvät ei-palautettavat liittymismaksut
- omistukset muissa yhteisöissä
- olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset
- siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät
- tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana
- erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä
- Muut velat -erän jakautuminen liittymismaksuihin ja muihin velkoihin, jos liittymismaksuja ei ole merkitty taseeseen erillisenä eränä
- erittely siirtovelkoihin sisältyvistä olennaisista eristä

4.3. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Taseeseen sisällyttämistä vastuusitoumuksista ja vastuista on ilmoitettava:

- konserniyhteisöjen puolesta annetut vakuudet
- leasing-vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteisummat jaoteltuina rakennuksiin sekä koneisiin ja laitteisiin
- vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteisummat
- konserniyhteisöjen antamat vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta
- muut konserniyhteisöjen antamat vastuusitoumukset
- johdannaissopimuksista aiheutuvat taloudelliset vastuut
- muut taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen.

4.4. Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja lähipiiriliiketoimia koskevat liitetiedot

- henkilöstön määrä keskimäärin tilikaudella
- lähipiiriliiketoimet

5. Lisätiedot suunnitelman mukaisista poistoista

Yhteisön on ilmoitettava tietopyyntölomakkeella, tekeekö se poistot suunnitelman mukaisesti vai ei.

Jos yhteisö ei tee suunnitelman mukaisia poistoja omassa tilinpäätöksessään (kirjanpitolaki 5:12.2§), sen on laskettava konsernitilinpäätöstä varten suunnitelman mukaiset poistot Tampereen kaupungin käyttämien poistoperusteiden mukaisesti. Jos yhtiö tekee suunnitelman mukaisia poistoja, ei laskelmaa tarvitse tehdä, vaikka poistosuunnitelma poikkeaisi kaupungin suunnitelmasta.

Yhteisön on ilmoitettava suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt määrä ja suunnitelmapoistojen mukainen menojäännös.

6. Muut tietopyynnot ja aineistojen toimittamisen aikataulu

6.1. Toiminnan tavoitteet

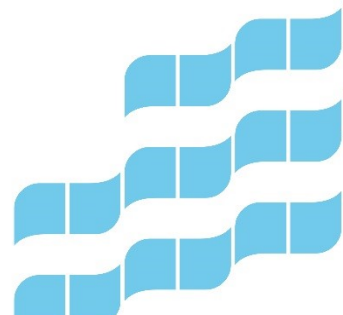
Tytäryhteisöille on määritelty talousarvion laadinnan yhteydessä toiminnan tavoitteita vuodelle 2021.

Tampereen kaupungin konsernihallinnon strategia- ja kehittämissyksikkö antaa erillisen ohjeen toiminnan tavoitteiden raportoinnista. Raportointiohje lähetetään tytäryhtiöiden toimitus- ja toiminnanjohtajille sähköpostitse viikolla 51. Tavoitteiden raportoinnissa käytetään Teams-työtilaa, jonne yhtiöiden erikseen nimetyt raportointivastuulliset käyvät tekemässä raportoinnit omalta osaltaan viimeistään **perjantaihin 11.2.2022 mennessä**. **Lisätietoja raportoinnin toteuttamisesta antaa omistajaohjausyksiköstä controller Sami Suojanen sami.suojanen@tampere.fi.**

Tytäryhteisöjen toimittamia raportointitietoja käsitellään ennen tilinpäätöksen valmistumista kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

6.2. Ympäristötilinpäätös

Kaupunki laatii konsernitasoisen ympäristötilinpäätöksen sekä raportoi konserniyhteisöjen ilmastobudjetin euromääräisen toteuman. Lisäksi konserniyhteisöt voivat halutessaan ilmoittaa uudet hiilineutraalisuustiekartan ilmastotoimenpiteensä tai olemassa olevien toimien päivityksen kaupungin julkiseen Tampereen

ilmastovahti -palveluun. Palvelusta kuka tahansa voi seurata kaupunkikonsernin toimenpiteiden edistymistä.

Ympäristötilinpäätös sisältää kaupunkikonsernin ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit. Ilmastobudjetin toteutana raportoidaan talousarviossa eriteltyt ilmastoinvestoinnit. Ympäristötilinpäätöksen ja ilmastobudjetin toteuman laatimista varten konserniyhteisöjen tulee ilmoittaa vaaditut tiedot raportointiohjeistuksen mukaisesti, joka lähetetään toimitus- ja toiminnanjohtajille sähköpostitse viikolla 51. Samassa yhteydessä ohjeistetaan myös ilmastotoimenpiteiden päivittämisestä Tampereen ilmastovahti -palveluun.

Yhtiöt raportoivat tiedot viimeistään **perjantaina 11.2.2022** Teams-työtilaan. Lisätietoja raportoinnista sekä oikeuksia työtilaan antaa kehittämisasiantuntija Emmi Nieminen emmi.nieminen@tamper.fi.

6.3. Eriytetyn toiminnan tuloslaskelmat

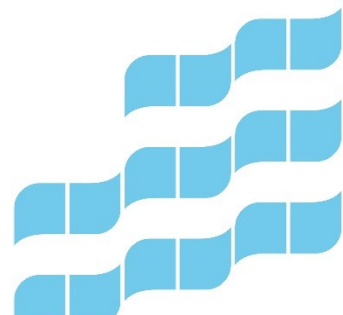
Kilpailulain (Laki kilpailulain muuttamisesta 721/2019) 4 luvun, 30d § mukaan kunnan määräysvaltaan kuuluvan yksikön harjoittaessa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, sen on pidettävä tästä toiminnasta erillistä kirjanpitoa siten, että siinä on:

- 1) johdonmukaisesti sovellettujen ja objektiivisesti perusteltavien kustannuslaskennan periaatteiden mukaisesti eriteltynä ja kohdistettuna kaikki toimintokohtaiset tulot ja menot; sekä
- 2) lisätietona selkeä kuvaus 1 kohdassa tarkoitetun kustannuslaskennan periaatteista.

Toiminnan tuotot ja kulut tulee esittää tilikausikohtaisena tuloslaskelmana, jonka tulee olla johdettavissa toimijan kirjanpidosta ja joka on laadittava kirjanpitolain tai kyseiseen toimijaan sovellettavien muiden kirjanpitosäännösten mukaisesti. Tuloslaskelma lisätietoineen on julkinen ja se tulee esittää tilinpäätökseen sisältyvänä liitetietona. Eriyttämismuoto koskee lähinnä kaupungin in-house yhtiöitä. Jos yhtiö toimii kokonaisuudessaan markkinoilla, sitä ei koske kirjanpidon eriyttämismuoto.

Yhtiön tilinpäätökseen sisältyvät eriytetyn toiminnan tuloslaskelmat tulee lähettää excel-muodossa 17.2.2022 mennessä osoitteeseen kirjanpito.pirkanmaa@monetra.fi.

7. Tilinpäätöksen toimittaminen

Konserniyhteisöjen hallituksen ja tilintarkastajan allekirjoittama tilinpäätös toimitetaan viimeistään 13.5.2022 sähköpostitse osoitteeseen kirjanpito.pirkanmaa@monetra.fi. Kuntayhtymien tilinpäätökset toimitetaan 15.4.2022 mennessä sähköpostitse osoitteeseen kirjanpito.pirkanmaa@monetra.fi.

Lisäksi tilinpäätökset toimitetaan omistajaohjausyksikköön osoitteisiin sami.suojanen@tampere.fi; omistajaohjaus@tampere.fi. Omistajaohjaus käyttää tilinpäätöstietoja Tampereen kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöistä laadittavaa, konsernijaostossa hyväksyttävää laajaa raporttia varten. Omistajaohjaukselle tilinpäätös tulee toimittaa jo pikaisesti tilinpäätöksen hallituskäsittelyn jälkeen, mieluiten maaliskuun 2022 loppuun mennessä.

8. Yhteyshenkilöt

Kirjanpitoasiantuntija Hermanni Kulmala
Monetra Pirkanmaa Oy
puh. 040 806 4868
hermanni.kulmala@monetra.fi

Controller Hanna Jääskeläinen
Konsernihallinto, talousyksikkö
puh. 040 801 6358
hanna.jaaskelainen@tampere.fi

Controller Sami Suojanen
Konsernihallinto, omistajaohjausyksikkö
puh. 040 801 6656
sami.suojanen@tampere.fi

